

Miljö- och byggnadsnämndens årsuppföljning internkontroll 2025

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	3
3	Nämndens plan för internkontroll.....	4
4	Uppföljning av internkontrollplan helåret 2025	4
4.1	Oro och stress	4
4.2	Struktur- och kulturförändring ny förvaltning.....	5
4.3	Intäkterna följer inte budget	6
4.4	Oklar bild av resursåtgång och bedömning av resursbehov	6
4.5	Kvalitetssänkning av Primärkartan.....	6
4.6	Eftersatt miljötillsyn	7
4.7	Eftersatt registerföring och klassning av miljöfarlig verksamhet	7
4.8	Missnöje från kunder.....	8
4.9	Utökat uppdrag.....	8
5	Åtgärdsplan kommande år	8

1 Sammanfattning

Ambitionen för miljö- och byggnadsnämndens internkontrollarbete har anpassats efter förvaltningens resurser och arbetet följer tidplanen för kommunens styrmodell.

En del av internkontrollen handlar om bildandet av den nya förvaltningen och risken för ökad oro och stress. Det finns samtidigt ett stort engagemang kring den nya förvaltningen i skapandet av gemensam mötesstruktur, ärendeberedningar, att anpassa rutiner och arbetssätt. För att bygga en kultur har en trivselgrupp bildats och det har genomförts både gemensamma förvaltningsdagar och frukostträffar. Bedömning är att första året fungerat bra även om det i det korta perspektivet funnits en viss stress för nya möten och arbetsuppgifter. Kortsiktigt påverkas även intäkterna negativt, men på sikt väntas högre effektivitet och bättre ekonomiska förutsättningar.

Det har funnits en oro för att resurserna inte skulle vara tillräckliga för att hålla kvalitetsnivån i primärkartan, men det har hittills fungerat att bedriva ett kontinuerligt ajourhållningsarbete genom inmätningar och kartering.

Problemet med eftersatt miljötillsyn och eftersatt registerföring kvarstår, främst inom området små avlopp, även om situationen har förbättrats under året. Avdelningen har fått utökade resurser för arbete med markföroreningar, bland annat i Örsundsbro, vilket gjort att verksamheten ligger mer i fas nu än tidigare.

När ekonomin utmanar finns en risk för ökat missnöje från kunder. Byggavdelningen har inte märkt av någon ökning av klagomål. Miljöavdelningen hade en ökning av klagomål första halvåret men det klingade av under hösten.

När uppdrag tillkommer utan ekonomisk kompensation finns en risk för budgetavvikelse. Alkohol och tobak tillkom 2024 och inför 2026 har taxan höjts för att bättre täcka kostnaderna. En ny plan- och bygglag trädde i kraft i slutet av 2025 och medför mycket arbete nya rutiner, arbetssätt och mallar, samt mycket tid för kundservice, rådgivning och information. Kommunstyrelsen har beslutat om att utveckla hamnområdet till en blandad stadsdel med bostäder, kontor och rekreation, vilket är ett omfattande och komplext arbete. De ekonomiska behoven har lyfts i budgetprocessen.

2 Bakgrund

Enligt kommunallagen (kapitel 6, paragraf 6) ska nämnderna, var och en inom sitt ansvarsområde, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

I kommunens regler för intern styrning och kontroll framgår att nämnderna är skyldiga att löpande styra och följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna ska

inför varje år besluta om en internkontrollplan och följa upp den i enlighet med kommunens tidplan. Uppföljningen ska innehålla en analys och förbättringsförslag samt en åtgärdsplan om det finns brister i uppföljningen. Uppföljningen ska genomsyras av ständiga förbättringar.

3 Nämndens plan för internkontroll

Efter centraliseringen av ekonomer och controllers saknar miljö- och byggnadsnämnden resurs och kompetens för ett aktivt arbete med internkontroll i nivå med kommunens regler för styrning och kontroll. Ambitionen för internkontrollen har anpassats efter förvaltningens resurser och arbetet följer tidplanen för kommunens styrmodell.

4 Uppföljning av internkontrollplan helåret 2025

4.1 Oro och stress

Stress och utmattning på grund av otydlig kommungemensam styrning och förväntan. Vi vet inget om hur den nya förvaltningen ska organiseras vilket kan leda till passiva, avvaktande medarbetare. Liten möjlighet att påverka skapar maktlöshet.

Kontroll	Bedömning
Förväntningar kommungemensamma projekt	 Kontroll visar inga brister
Uppföljning Enligt det nya reglementet ska nämnden bistå med resurser åt kommunstyrelsen vilket också sker. Den nybildade förvaltningen utvecklar strukturer, rutiner och finansieringsmodeller så att hela samhällsbyggnadsprocessen blir mer effektiv och att resurserna används så optimalt som möjligt.	
Förväntningar ny organisation	 Kontroll visar inga brister
Uppföljning Den nya förvaltningen hade i början av året en temporär ledning men kunde ändå påbörja arbetet med struktur och kulturer. Under hösten har arbetet fortsatt med en komplett ledningsgrupp. Arbetet med verksamhetsanalys, budget och taxor för 2026 genomfördes enligt tidplan, även om det var en utmaning att analysera den nya förvaltnings behov. Det är naturligt att en förändring skapar oro, men bedömningen är att såväl chefer som medarbetare generellt sett är positiva till den nya förvaltningen även om det periodvis inneburit omprioriteringar i det ordinarie arbetet för att få tid att utveckla nya samarbetsformer. Här är några positiva saker från 2026 som medarbetarna spontant uttryckte på ett förvaltningsmöte: <ul style="list-style-type: none">• En handlingsplan har antagits för arbetet med förorenad mark i kommunen!• En ny befolkningsprognos är framtagen!• Alla spännande detaljplaner, inte minst Statt, Ekudden och Annelund!• En ny översiktsplan har antagits!	

Kontroll	Bedömning
<ul style="list-style-type: none"> • Vattentjänstplanen gjordes klar! • Det startades nya samarbetsformer mellan miljö och mark/expl/plan! • All tillsyn och kontroll som genomfördes! • Vi har fått behålla chefer och fått ett fint tillskott av ny förvaltningschef! • Admingruppen på miljöavdelningen förstärktes! • Två skyddsombud utsågs på miljöavdelningen! • En trivselgrupp bildades och ordnade flera trivselaktiviteter! 	

4.2 Struktur- och kulturförändring ny förvaltning

Arbetsmiljöarbete exempelvis friskvård, säkerhet, skyddsronder, fordon. Risk att vi inte följer styrdokument. Upplevda orättvisor kan leda till irritation och omotiverade medarbetare.

Kontroll	Bedömning
Gemensam struktur och kultur	 Kontroll visar inga brister
<p>Uppföljning</p> <p>Ledningsgruppen har tagit fram strukturer för möten och ärendebereidningar. Inför budget 2026 har behov identifierats och taxor omarbetats för att förenkla samarbetet mellan avdelningarna.</p> <p>Mellan avdelningarna har nya relationer skapats och ett arbete kring gemensamma arbetsrutiner har påbörjats. Förvaltningen har skapat digitala arbetsytor och genomfört flera förvaltningsdagar. En trivselgrupp har bildats som ordnat gemensamma frukostträffar med möjligheter att lära känna nya kollegor. Bedömningen är att samhörigheten på förvaltningen har stärkts.</p>	

4.3 Intäkterna följer inte budget

Risk att organisationsförändringen tar mer tid än planerat. Det leder till budgetunderskott på grund av intäktsbortfall.

Kontroll	Bedömning
Intäktsbortfall	 Kontroll visar mindre brister
<p>Uppföljning</p> <p>För att nå önskade effekter av organisationsförändringen behöver tid läggas på att skapa relationer, lära känna nya kollegor och utveckla interna arbetsprocesser. Förändringsarbetet tar tid från ordinarie verksamhet som skulle genererat intäkter och för att kompensera intäktsbortfallet har förvaltningen hållit vissa tjänster vakanta. På sikt väntas högre effektivitet och bättre ekonomiska förutsättningar.</p>	

4.4 Oklar bild av resursåtgång och bedömning av resursbehov

Verksamheterna nedlagda tid finansieras inte och det påverkar möjligheten att delta i gemensamma projekt.

Kontroll	Bedömning
Tidsregistrering	 Kontroll visar inga brister
Uppföljning Förvaltningen har utvecklat möjlighet att redovisa tid i projekt vilket underlättar det interna samarbetet.	

4.5 Kvalitetssänkning av Primärkartan

En försämring av primärkartans generella kvalitet, i synnerhet dess aktualitet, innebär en risk att kartan inte överensstämmer med verkligheten vilket kan få stora konsekvenser där kartan är avgörande. I samhällsbyggnadsprocessen innebär det en risk för längre handläggningstider och för brister i beslutsunderlag, vilket kan leda till förseningar och skadestånd.

Kontroll	Bedömning
Ajourhållningsmätningar	 Kontroll visar inga brister
Uppföljning För att upprätthålla kvaliteten i primärkartan bedrivs ett kontinuerligt ajourhållningsarbete genom inmätningar och kartering. Med nuvarande resurser upprätthålls en kvalitet som kan anses tillräcklig för nuvarande behov men för att möta framtida behov blir resurserna alltmer begränsade. De intäktsbortfall som påverkat verksamheten de senaste åren, såsom borttagen statlig ersättning för kommunal ajourhållning, har inte kompensats, vilket gjort att utrymmet för rekrytering eller återrekrytering inte längre finns.	

4.6 Eftersatt miljötillsyn

Risken med en eftersatt miljötillsyn är bland annat ökade hälsorisker för människor och ökad risk för att en onödigt miljöpåverkan uppkommer. Åtgärder för att hantera redan uppkommen hälso- och miljöpåverkan är både kostsamt för samhället och innebär lidande för den enskilde. Tillsynsarbetet har här en förebyggande effekt.

Kontroll	Bedömning
Plan för eftersatt miljötillsyn	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Problemet med eftersatt miljötillsyn kvarstår, främst inom området små avlopp där miljöavdelningen haft	

Kontroll	Bedömning
svårt att hitta kompetent personal. Resurserna inom förorenad mark har utökats och är nu bättre anpassade till behovet där uppgifterna är både omfattande och tidskrävande och till viss del har koppling till organiserad brottslighet.	

4.7 Eftersatt registerföring och klassning av miljöfarlig verksamhet

Ett eftersatt register över miljöfarliga verksamheter inom det geografiska området Enköping innebär ökad risk för miljöskador och påverkan. Samtidigt riskerar verksamheter att behandlas olika av myndigheten vilket strider mot likabehandlingsprincipen och riskerar att påverka förtroendet för såväl kommunen i stort som myndigheten.

Kontroll	Bedömning
Plan för eftersatt registerföring	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Miljöavdelningen har till en viss del kommit ikapp med registerföringen men arbete kvarstår, främst inom små avlopp.	

4.8 Missnöje från kunder

Företagare och kommuninvånare är extra känsliga för taxor och avgifter i lågkonjunktur och det innebär en risk för missnöje.

Kontroll	Bedömning
Ärendemängd	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Byggavdelningen har inte märkt av någon ökning av klagomål. Miljöavdelningen hade en ökning av klagomål första halvåret men det klingade av under hösten.	

4.9 Utökat uppdrag

Ofinansierade samt utökade uppdrag som tillkommer under året sätter beslutade planer och prioriteringar ur spel.

Kontroll	Bedömning
Ofinansierade uppdrag	 Kontroll visar inga brister

Kontroll	Bedömning
<p>Uppföljning</p> <p>Alkohol- och tobakstillsyn flyttades till nämnden våren 2024 och medförde ett nytt resursbehov. Inför 2026 har taxan justerats för att intäkterna bättre ska täcka verksamhetens kostnader. En ny plan- och bygglag trädde i kraft i slutet av 2025 och medför mycket arbete nya rutiner, arbetssätt och mallar, samt mycket tid för kundservice, rådgivning och information. Kommunstyrelsen har beslutat om att utveckla hamnområdet till en blandad stadsdel med bostäder, kontor och rekreation, vilket är ett omfattande och komplext arbete. De ekonomiska behoven har lyfts i budgetprocessen.</p>	

5 Åtgärdsplan kommande år

Miljö- och byggnadsnämndens arbete med att upprätta och följa upp plan för internkontroll sker på ett förenklat sätt i förvaltningens ledningsgrupp och följer tidplanen för kommunens styrmodell. Om ambitionen ska höjas behöver budgeten anpassas för rekrytering av verksamhetscontroller. Alternativt undersöka möjligheten att samnyttja andra nämnders controllers enligt diskussioner som fördes i samband med omorganisationen.

2026 har nämnden beslutat att kontrollera följande riskområden:

- Inköpsregler och upphandlingslagar
- Kontinuitetsplanering
- Otillbörlig påverkan
- Hanteringen av allmänna handlingar utifrån GDPR